

عنوان مقاله:

بررسی کارکرد فانتزی؛ همچون تمهیدی کلیشه شکن در داستان های برگزیده ی کودک و نوجوان پس از انقلاب اسلامی

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات ادبیات کودک، دوره 5، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عاطفه جمالی - دانشگاه هرمزگان

فرامرز خجسته - دانشگاه هرمزگان

خلاصه مقاله:

کلیشه های جنسیتی باورهای قالبی مشترک فرهنگی درباره ی رفتارها، فعالیت ها و صفات زنانه و مردانه هستند. در این کلیشه ها گروه های مردان و زنان با یکدیگر مقایسه می شوند و معمولا این ارزشیابی به تبعیض جنسی می انجامد. الگویابی جنسی از دوران کودکی آغاز می شود و کتاب های کودک و نوجوان در کنار دیگر ابزارهای جامعه پذیری، نقش چشمگیری در انتقال هنجارها و شکل دادن به هویت جنسی دارند. پژوهش های محققان نشان می دهد که در بخش عمده ای از داستان های واقع گرای کودک و نوجوان، تصویری که از دو جنس عرضه شده است، تبعیض آمیز است. در داستان های فانتزی عواملی همچون قراردادهای گونه ی ادبی، جنس نویسنده، تاریخ نگارش و میزان فانتاستیک بودن کنش ها و شخصیت ها بر میزان و نوع کلیشه ها تأثیر محسوسی دارند. در این مقاله کوشش شده است یکی از عوامل، یعنی تأثیر فضای فانتزی و شخصیت های فانتاستیک بر میزان کلیشه ها، بررسی شود. بدین منظور تعدادی از فانتزی های برگزیده ی سه نهاد شناخته شده در حوزه ی کودک و نوجوان، به عنوان پیکره ی پژوهش انتخاب و تحلیل شدند. یافته ی نهایی مقاله بر آن است که شدت و ضعف بازتاب کلیشه های جنسیتی رابطه ی مستقیمی با واقعیت و فرا واقعیت دارد. در داستان هایی که هیچ عنصر و پدیده ای از جهان واقع وجود ندارد، کلیشه ها دیده نمی شوند. در داستان هایی که از دو عالم فراتری و فروتری و شخصیت های فانتاستیک و انسانی ترکیب شده اند، کلیشه ها تنها در بخش غیر فانتزی دیده می شود و در نهایت در داستان هایی که غلبه با واقع گرایی است و عناصر و شخصیت های فانتاستیک محدود تری دیده می شود، کلیشه های جنسیتی پررنگ ترند.

کلمات کلیدی:

کلیشه های جنسیتی، "فانتزی"، "ادبیات داستانی کودکان و نوجوانان"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1454357>

